

Eläinsuojelulaki uudistaa myös eläinten asemaa

Suomen eläinsuojelulain kokonaisuudistus on käynnissä. Paitsi erilaisia eläinten pitoa ja kohtelua koskevia pykäläitä, on samalla tärkeä tarkastella myös lain lähtökohtia ja koko eläinsuhdettamme. Eläinsuojelulaki uudistettiin viimeksi 1990-luvulla. Tietoa eläinten kyvyistä ja tarpeista on tullut sittemmin valtavasti lisää. Myös asenteet eläimiä kohtaan ovat muuttuneet.

Nykyisen eläinsuojelulain lähtökohtana on ensisijaisesti suojella eläimiä kärsimyksestä, kivulta ja tuskalta. Eläinsuojelulakiuudistusta ohjaavan ryhmän keskusteluissa on todettu, että uuden lain olisi tärkeä pyrkiä edistämään eläinten hyvinvointia aikaisempaa kokonaisvaltaisemmin. Näillä näkymin lain lähtökohtana on eläin itseisarvoisena olentona, jota tulee kunnioittaa. Eläimellä myönnettäisiin olevan ihmisestä riippumaton oma arvonsa.

Lakiuudistuksen ohjausryhmän jäsenenä on ollut ilahduttavaa huomata, että tahtoa eläinten kohtelun parantamiseen on runsaasti. Kun vastassa ei ole suuria taloudellisia tekijöitä tai muita intohimoja, yhteisymmärrykseen päästään helposti. Ongelmat tulevat eteen, kun puhutaan suurista kustannuksista aiheuttavista käytännön sovelluksista. Haasteita aiheuttavat myös kohdat, joissa kajotaan ihmisten oikeuteen harrastaa haluamallaan tavalla.

Mikäli eläimiä todella pidetään itseisarvoisina olentoina, talous ja ihmisen halut eivät voi itsestään selvästi mennä eläinten hyvinvoinnin edelle. Itseisarvon myöntäminen ei mielestäni edellytä sitä, ettei eläimiä voida käyttää ihmisten hyödyksi. Se vaatii kuitenkin, että tarkastelemme aikaisempaa huolellisemmin argumentteja, joiden turvin aiheutamme eläimille haittaa, päätämme niiden elämän ja pidämme niitä itsestään selvänä omaisuutenamme.

Nämä aiheet tuntuvat tabulta, mutta jo senkin vuoksi keskustelun herättely on tärkeää.

Tuotantoeläinten pitotapoihin on kohdistunut vahvaa julkista kritiikkiä jo pidemmän aikaa. Samalla harrastuseläinten pitoon liittyvät ongelmat ovat jääneet vähemmälle huomiolle. Koirien ulkomuodon jalostukseen liittyvistä ongelmista on kuitenkin keskusteltu viime vuosina melko paljon. Vaikka tilanteeseen on onneksi havahduttu, moni tuottaa edelleen koiria, jotka kärsivät rakenteensa tai luonteensa vuoksi.

Tarvitaan keskustelua ja konkreettisia ehdotuksia minkälaisien rotujen kohdalla ongelmat ovat jo niin suuria, että puhdasrotuisuuden ylläpito ei ole enää hyväksyttävissä. Samalla olisi asetettava muita konkreettisia rajoja ulkomuodon jalostamiselle. Nämä ongelmat eivät tietenkään koske vain koiria.

Uudempi keskusteluun noussut harrastuseläimiä koskeva teema on niin sanottu positiivilista. SEY on esittänyt, että harrastuseläiminä pidettävien eläinten lajikirjolle tulisi asettaa rajoja määrittelemällä lajit, joita ihmiset saavat ottaa eläitkseen. Asia on herättänyt harrastajien joukoissa paljon vastustusta ja keskustelu jatkuu kuumana vielä vuosia.

Keskeisimpinä debatin aiheina lienee, millä tavoin ja millä kriteerein lajeja tulnaisiin rajaamaan. Paljon keskustelua käytäneen myös aiheesta onko kaikkien nykyisin harrastuseläiminä pidettävien lajien tarpeista riittävästi tietoa ja tuleeko varovaisuusperiaatteen toimia eläinten vai harrastajien eduksi?

Eläinsuojelulakiuudistus on tärkeä mahdollisuus parantaa eläinten hyvinvointia. Moni perustavanlaatuinen kysymys vaatii lisää yhteiskunnallista keskustelua.

Eläinlääkärit ovat monipuolisen asiantuntemuksensa vuoksi yksi tärkeimmistä eläinten hyvinvointikeskustelun osapuolista. Rohkaisenkin kaikkia kollegoita osallistumaan keskusteluun niin liittona kuin itsenäisinä toimijoina.

Kati Pulli

toiminnanjohtaja, ELL, Suomen eläinsuojeluyhdistusten liitto SEY